

OTDK - Prezentációs kiselőadás

ÁDÁM FÉL – Diplomamunka, kisjátékfilm terv

Szerzők:

Kovács Mátyás
Széplaki Dániel
Gergely Ákos

Konzulens: Bak Zsuzsanna

Készítette: Kovács Mátyás

MOZGÓKÉPMŰVÉSZETI
ES KOMMUNIKÁCIÓS
INTÉZET

Műfaj: Dráma, lélektani krízisanalízis

A film tervezett játék ideje: 21 perc.

A történetünk vizsgálatának tárgya: A félelem és a felelősség tudat.

A hipotézise: Egy morálisan érték vesztett és jelképek nélküli világban, egyetlen mozgatórugónak a félelem marad, amely áldozat és felelősség vállalás nélkülivé, ösztönivé teszi az embert.

A film közege: Egy elképzelt háborús fenyegetettség a Szlovák-Magyar határon egy család vacsora asztalánál.

Logline és premissza (Egri Lajos nyomán)**

A forgatókönyvírása során, számos referencia film alapján dolgoztunk, pl: Gothár Péter: *Megáll az idő, Tiszta Amerika*, Lars von Trier: *Antikrisztus*. Eggyes jelenetek, motívumok, drámai szerkezetek, karakterek, belső motívációk és forgatókönyvi szerkezetek kialakítása érdekében. A film alapvetően a klasszikus három felvonásos dramaturgiai szerkesztést követi, Syd Field nyomán. *

Ádám és Vica a közelgő háború elől menekülve a lány konzervatív szüleihez érkeznek elbúcsúzni tőlük.

Az Ádám fél kisfilmet nem kifejezetten egy háborús hősdramának szántuk, sokkal inkább egy személyes, lélektani krízis analízisének, amelyben a veszély és fenyegetettség szépen lassan kúszik be, és ezáltal a legzsigeribb emberi ösztönt ébreszti fel és vizsgálja; az életösztönt. Ennek mérőedénye a félelem és az identitás tudat, amelyet kultúr alaptörvények szegélyeznek: hitrendszerek, jelképek, tárgyak, szokások, érzelmi viszonyok...stb. A félelemnek is a film során azt a fajtáját látjuk kiforrni, amelyik fokozatosan bénítja meg az idegrendszert és teszi nem csak pszichésen, hanem morálisan is cselekvésképtelenné a személyt. Így a halogatás végső pillanatában beáll az afázia. Ezt állítja szembe egyrésről az Antigoné szerű „egy-ügyű” hőssel és a kissé patrióta és militarista szellemiségű familiárisösztönnel, egy családi vacsora boncasztalánál. Így az általunk vizsgált kérdés az, hogy ma képes-e az ember felbontani a kötelékeit, annak érdekében, hogy életben maradjon, legyen az vérségiviszony vagy érzelmi, mint Ádám és Vica jegyessége?

A történet

Milos a lány gyerekkori barátja a határhoz viszi a fiatalokat, Ő segített nekik repülő jegyeket szerezni Németországba. Ezek a jegyek Kassán várják őket, ahová másnap hajnalban terveznek át szökni a zöldhatáron. A háború fokozódása miatt már az ország határainak nagyrészt lezárták. A lány szülei is itt élnek egy kis faluban, még biztonságban. A behívókat már kiküldték, másnap kellene a fiúnak is bevonulnia. Megérkeznek a szülőkhöz, akik úgy tudják, hogy a fiú bevonul a lány pedig ott marad velük. János, volt katonatiszt, aki sose harcolt háborúban, ugyanakkor militarista gondolkodású és patrióta szemléletű, A szívproblémái miatt ő nem vonulhat be. Ezért egy keresztet ad a fiúnak, amely még a nagyapjáé volt, ezt viselte a második világháborúban. Az anya Erzsi; a lány régi szobájában a falra a lány gyerekkori kedvenc képét, egy világítós- Jézusos képet tesz fel, hogy ezzel kedveskedjen neki. -

Miközben közli, hogy a lány cuccainak nagyrésztét már a pincébe levitték, ha esetleg kitörne a háború. Vica és Ádám a film elején megbeszélik, hogy Vica a vacsora után elmondja a szülőknek a szökési tervüket. Mégis a megérkezést követően a lányon úrrá lesz a honvágy, a szülők iránt érzett sajnálat majd a pánik.

Amikor Erzsi a vacsorát készíti elő Ádám jelzi Vicának, hogy inkább most mondja el a tervet. de a lány ezt nem tudja megtenni. Ezután Ádám számonkéri Vicát, hogy miért nem árulta el a tervüket, a lány pedig Ádámot, hogy miért fogadta el a keresztet. A lány még jobban befelé fordul, őrlődik. Ezt követően a vacsora alatt fokozódik a feszültség, Míg Ádám jóízűen eszik, tudva, hogy vagy így vagy úgy, de másnap már úton lesznek Németországba. Egy ponton a vacsora közben bomba csapódik be a közelbe, a család felbolydul és kapkodva elkezdnek lepakolni a pincébe. Vica az élelmiszereket pakolja, segít az anyjának. Ádám a rádiót bekapcsolva megtudja, hogy éjféltől lezárják a határokat, így realizálja, hogy már csak pár órájuk maradt elhagyni az országot. A két fiatal kettesben marad, Ádám pedig hiába próbálja erőlyesen győzködni Vicát, a lány nem tud elindulni, nem képes ott hagyni a szüleit. A jelenet tetőpontján János lép be a házba, Ádám tehetetlenségéből, vissza nyújtja a keresztet-Jánosnak, még utoljára megkérdezi Vicát, hogy vele megy-e, de a lány nem válaszol. A fiú épp elrohan mikor ismét egy bomba csapódik be, már jóval közelebb.

4. Inspiráció és jelképek

A film szempontjából a vallási eszközök és jelképek használata is tükrözi a befelé fordulást, a szereplők motivációit metafizikai síkra emeli, a transzcendens segítségével, ellentétbe állítva a külső és belső erőket. Csakhogy, a belső erők nem tiszták, hamisak, a használt szimbólumok mögött nem húzódik valódi fedezet, a jelképek kiüresedettek, elhasználtak és megraboltak. Ádám pedig nem tudja és nem is hajlandó vállalni ezeknek a jelképeknek a belső tartalmát. Vica viszonya pedig szintén már régóta megkopott. Erzsi pedig hasonlóan Jánoshoz szükséges kapaszkodóként használja ezeket a jelképeket. Így a történet mélyebben beágyazódik egy biblikus meghasonulás és szétválás aktusba, és a szégyen és árulás tárgyát, mértékét nehéz eldönteni, hogy kiben érhető jobban tetten. Így reflektál a szimbólumok által az érték és jelképvesztés jelenkori generációs dilemmájára, valamint felteszi az örökös kérdést, hogy Miért maradnék, vagy miért mennék?

5. Vizuális koncepció

A világosítókkal közösen, a felező világítás mellett döntöttünk. Ezzel a film drámai közegét, mélységét erősítve. A Sony FX3 vázat választottunk, ami fontos volt, mivel a jelenetek jelentős részében kevés fénnel dolgoztunk. Koncepcionálisan is és dramaturgiailag nyomon követhető ahogy a napszak változik, délutáni napsütésből éjszaka lesz. A snittlista és plánok kialakítása során a film műfaja miatt a klasszikus plánozást választottuk. *** Inspirációnak tekintettük Lars von Trier Antikrisztus c. alkotását.

6. Vágói koncepció

A film egészére az akadémista vágástechnika jellemző, sok a beállítás-ellenbeállítás. A jelentős fordulópontokon a közeli képkivágásokat preferáltuk, hogy minél több részletet kaphassunk a színészi játékból.

Alapvetően a hosszabb beállítások jellemzők, ami a nyomasztó légkör felépítésére szolgál, a vacsora utáni robbanásnál és Ádám menekülésénél pedig gyorsan váltják egymást a képek azonnali döntéskényszer nyomását erősítve, ezzel növelve a jelenet belső feszültségtartamát.

A montázs jelenet a film fontos fordulópontját képezi, ahol a vágói és rendezői koncepció szoros szimbiózisa jelenik meg. Vica itt ismeri fel először a tényt, hogy ha Ádámmal tart hátra kell hagynia szüleit ebben a kiszolgáltatott helyzetben. Ádámban pedig itt realizálódik a szituáció súlyossága. Mindenképpen párhuzamosan akartuk bemutatni a két karakter érzelmi állapotát ennek pedig a dramaturgiai jelentőségét szintén a Forgatókönyvírók kézikönyve alapján ismertük fel és alkottuk meg.

Felhasznált irodalmak

*Syd Field (2020) Forgatókönyvírók kézikönyve: Cor Leonis kiadó

**Egri Lajos (2022) A drámaírás művészete – A premissza és a téma Budapest: Gabo Könyvkiadó És Keresk.Kft.

*** Szabó Gábor (2002) Filmes könyv: Ab Ovo kiadó

A film megtekintői változatának YouTube linkje: URL:
<https://youtu.be/QbHM4xmDCfA?si=5tAtvCAQvSeasN3K>

(A film és ezen dokumentum jogai felett az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem rendelkezik.)